

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
RÉTI FERENC

Szerkesztőség:
II. kerület, Rózsa-utca 7. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája II. ker., Kossuth-tér 13. szám.

II. évfolyam.

Csongrád, 1904. január 24.

4. szám.

A közmunka kezelése.

A közútról, azok osztályozása, építése, kezelése és fentartásáról az 1890. évi I. törvények intézkedik.

Ezen törvény az utakat öt osztályra sorozza, u. m. az állami, törvényhatósági, vasúti állomáshoz vezető, községi közlekedési (vicinális) és tisztán községi (köz-dülő) útakra.

Az állami utak fentartása állami feladat, a törvényhatósági utakat egészben, a vasúti állomáshoz vezető utakat részben a törvényhatóság tartja fenn az állami adó után fizetendő 10%-os útdóból, míg a vicinális és községi közdülő utak fentartása a községi lakosság terhe s azoknak mikénti fentartását az említett törvény 36—53. §§-ai szabályozzák.

Csongrád község vicinális útjainak hossza 55.8 km., a közdülő utaink pedig 384.4 km. terjedelműek.

Az 1890. évi I. törvények 49. §-a a közmunkát az igavonó állat, a lakóházak s az emberi erő után rendeli kivetni.

A törvény ezen §-ának rendelkezése alapján az elmúlt 1903. évre nálunk mint közmunka-alap összeíratott 1028 kétfogatú, 139 egyfogatú igás, 1460 ház és 1297 zsellér, mely után a közmunka 8919 korona 60 fillér értékben rovatott ki, melynek fele tehát 4459 korona 80 fillér természetben lett volna ledolgozandó, másik fele pedig készpénzben befizetendő.

Ezzel szemben előirányoztatott az 1903. évi közmunka költségvetésben kiadásként kezelés címén 320 korona. Utak fentartására 6884 korona. Rendkívüli építkezésekre 1500 korona s előre nem láthatókra 100 korona.

Az utifentartásra előirányozott 5884 korona 52 fillér a következőképpen oszlik meg: csákányok és nyomtatványokra 175 korona, az 55.8 km. vicinális út fentartására 1674 korona, a 384.4 km. közdülő út javítására 4035 korona 52 fillér, az öregszőlő és újszőlő közötti út agyagolására 1000 korona.

Az 1903. évi közmunka költségvetésben két tételt találunk olyant csupán, mely állandó befektetést képez, egyik a hidak és átjárókra előirányozott 1500 korona, másik az öreg és újszőlők közötti út agyagolása.

A község érdekeiből sajnálattal konstatáljuk azonban, hogy a míg az egyikre a hidak s átjárók építésére átlépett a költségvetésben felvett előirányzat, addig a másik tételben felvett hasznos dolog megvalósítására, az öregszőlő végén elhúzódo út agyagolására, egy krajcár sem fordított.

E tekintetben egyenes mulasztás terhel a községi előljáróságot, mert ha csak egy keveset utánanézt, a Tekulics Sándor földjén áthúzódo levezető csatornából kiemelt agyagot ingyen megsze-

rezhette volna s a nagyközönség érdekeiből megvalósíthatta volna a keresztút részbeni agyagolását.

Az utak javítására felfogadott napszám-osoknak mintegy 3038 koronát költöttünk a befolyt évben, mérnöki munkákra 780 koronát, hol szintén van két kedélyes tétel. Ugyanis Vári Antal mérnök neki vezette az utat a dr. Szarka Mihály szö-lejének, Bódi Mihály kataszteri mérnök pedig visszahelyezte.

Újabb teherként háramlik a közmunka alapra a járási útbiztos fizetése s ellátási illetménye, mely nem kevesebb, mint 624 korona 12 fillért vitt el ezen alapról.

Útrendészet címén nem kevesebb mint 335 korona 30 fillér előleg van kint, mely nagyrészt megterítését azonban hiába várjuk.

Ha már most figyelemmel kísérjük a közmunka alap 1903. évi egyéb kiadásait is, látjuk mennyire elforgácsolódik az a csekély erő is, mely közutaink fentartására rendelkezésünkre áll.

Éppen azért hangoztatjuk már most, hogy a közutaink fentartására s javítására rendelt közmunka alapot programmszerűen kell kezelnünk, ha azt akarjuk, hogy a könnyelmű kezelés vádjá bennünket ne érhesen.

Az a munka s a rendszer, melylyel a közutak javítása jelenleg történik, csak ötletszerű s legkevésbé sem szolgálja azt a célt, melyre az adózás eszközöltetik.

A közmunkát teljesítő napszám-osoknak kifizetett 3038 korona ellenértékét nem találjuk meg sehol, a munkások feletti ellenőrzés gyenge, már pedig anélkül eredményes munkát várni nem lehet.

Szigorúbban kell eljárni a közmunkák természetbeni ledolgozásánál, ügyelni kell, hogy a törvény intenciója s a szabályrendelet 21. §-a mely elrendeli, hogy a közmunkát teljesítő 18 évet meghaladott és 60 évnél fiatalabb legyen, hogy a közmunkát ne inasok, gyermeklányok, hanem felnőttek s ne egymás hátán, hanem megállapított terv szerint rójják le.

Az igás közmunka lerovásánál be kell hozni úgy, miként azt a szabályrendelet előírja a szakmáymunkát s majd nem történik az meg, ami jelenleg, hogy fél talicska földet sem hoz némelyik a koscsiján.

Úgy halljuk, hogy ma is mintegy 12—13000 korona tartozás van künn, behajthatatlanul. Az ilyen kezelésnek az szokott végeredménye lenni, hogy a künnlévőségek legnagyobb része elvész.

A közutakról intézkedő törvény intenciójának csak az esetben felel meg a közmunka alap kezelése, ha azt ide-oda szét nem forgácsoljuk, hanem rendeltetési céljaira fordítjuk.

A közmunka alap évi jövedelme biztos átlagban 8000 koronára tehető, ennek fele, mely készpénzben, másik felének

egy része munkában rovatik le, másik része pedig ugyancsak készpénzben folyik be.

Ha a természetben lerótt közmunkát megfelelő módon s szigorúbb felügyelettel kezeljük, vicinális és közdülő utaink fentartására a még megváltott közmunkából befolyó összeg teljesen elegendő, a készpénzben kirótt 4000 korona terhére pedig közutaink átalakítását, agyagolását, helylyel kavicsolását s homokolását kell tervszerűen keresztülvinni.

Első s legégetőbb szükség mindenestre a már tervbe is vett keresztút kiagyagolása, azután a temetőút homokolása, a csongrád-csépai vicinális út járhatóvá tétele, mely alábbi egyszersmind közgazdasági érdekünk is.

A község érdekeiből elvárjuk a községi előljáróságtól, hogy az 1903. évben az öregszőlő-keresztút agyagolására felvett összeget rendeltetési helyére fordítja s közutaink tervszerű rendezése iránt a községi képviselőtestület elé — mint ahogy azt egyik közgyűlésen meg is ígérte — mielőbb indokolt javaslatot terjeszt.

Vizitársulatok egyesítése.

(Folytatás.)

A Tisza-köröszugi ármentesítő társulat kiküldött bizottsága, a Tököze-istvánházi társulatnak az egyesülésre vonatkozólag előterjesztett felvételeire a következőkben válaszolt.

A Tisza-köröszugi társulatnak az ellen semmi kifogása: hogy a két társulat külön pénzügyi állás mellett egyesíttessék. Mert azt a törvény maga is így rendeli.

Kívánja azonban, hogy a közös társulatnak igazgatási költségei a két társulat árterületeinek arányában oszlassék meg akként, hogy a Tököze-istvánházi társulat 14%-ot, a Tisza-köröszugi társulat pedig 86%-ot viselne a közös igazgatásnak költségeiből, nem pedig 8%-ot, miként azt a Tököze-istvánházi társulatnak bizottsága kiszámította.

Teljesíthetlenné tartja a Tisza-köröszugi társulat a Tököze-istvánházi társulatnak azon kívánságát is, hogy egyesülés után is külön könyvvezetése és pénztárkezelése maradjon az utóbbi társulatnak, mert az egyesülés megtörténtével, a két társulat igazgatási tekintetből egy közös társulattá levén, külön könyvvezetés és pénztárkezelésről szó sem lehet.

Figyelmén kívül hagyandónak tartja a Tisza-köröszugi társulat, a többször nevezett társulatnak azon észrevételét is: hogy az egyesülés után is meg kell adni a társulati igazgató és mérnöknek azon külön díjazást, melyet nevezettek eddig is élveztek tőlük.

Mert az egyesülés után, a nevezett társulati tisztviselők külön díjazás nélkül

tartoznak ellátni a Tököze-istvánházi társulat igazgatásával járó teendőket is.

Eppen ebben rejlik a megtakarítás mindkét társulatra nézve.

Az előadottakból látható, hogy az egyesülés egyezkedési uton megvalósíthatni nem fog. Hanem megvalósul majd a miniszteri döntés alapján. És miniszteri rendelettel fog a Tököze-istvánházi társulat kényszerített arra, hogy az eddigi törvényt sértő és a két társulat igaz érdekeivel ellenkező állapot megszüntetésével, a két társulat egyesíttessék.

Mely egyesülés a csongrádi rétbirtokosokra nézve érdekel azért bir, mert az egyesülés után, jövőre az igazgatási költségek 14%-át a Tököze-istvánházi társulatnak érdekeltsége viselvén, a Tiszaköröszugi társulat érdekeltségének terhe ezúton is kevesbedni fog.

Emberszeretet.

Akinek lelke hevülni tud az emberszeretnek hívó szavára, valóban benső lelki örömet érez, ha központi iskoláknak ingyenkonyhája küszöbét átéli.

Ahol látja az ügyesen berendezett, pincehelyiségből átalakított éttermet és abban azt a közel 100 főből álló fiú és leánygyermeket, akik örömtől duzzadó arccal ülnek helyeiken és élvezik télvíz idején a részökre feltálat izletes ebédet.

Valóban dícséret illeti mindazokat, kik ezen közegészségügyi tekintetből is kiválóan hasznos és általában nemes célú intézményt felállították, fejlesztik és ápolják.

Büszke lehet reá Csongrád népe, hogy az ő kebelében az ő támogatásával ily szépen virágozik e nemes iskolai intézmény.

Utmutatás ez arra, hogy miként kell szegényebb sorsú embertársainkon segíteni, miként kell gyakorlatilag szociális bajainkat orvosolni.

Hívjuk és kérjük polgártársainkat, különösen a családanyákat, kiket a Gondviselés a földi javakkal bőszegesen megáldott, hogy látogasanak el déli 12 óra felé, az „ingyen konyhá”-ra és lássák saját szemikkel, mily sok áldást és örömet adnak ezeknek a szegényebb sorsú iskolai növendékeknek az ingyen konyha számára átalak, jó lelkük sugallatából nyújtott kegyes adományokkal.

De hívjuk a helybeli szociális körnek tagjait

A mindinkább fejlődő hirlapirodalom jótékonyan hat-e a nép erkölcsi életére?

Irtá: Holly István.

(Folytatás.)

Köztudomású, hogy a közelebbi multban az országgyűlés törvényt hozott az országos gazdasági munkás- és családsegélypénztárról. Ismerem ennek a törvénynek a rendelkezéseit és nem nagyítok, mikor azt állítom, hogy 1848 óta ily humánus törvényt nem alkottak. Általa a szociálista agitátorok, népvezérek talpa alatt megintgott a talaj. Prűszkölnek is ellene! És szomorú valóság: a félrevezetett nép minden kritika, megfontolás nélkül rájuk, a hamis prófétákra szinte vakon hallgat. Ezek meg azt hirdetik, hogy kutya kötelessége a társadalomnak a szerencsétlenül járt, vagy elaggott munkást ingyen, részük-ről teljesítendő minden előleges befizetés kötelezettsége nélkül segíteni, s több efféle. A nép az ő tanításukra esküszik.

Figyelemmel kísérem a székes-fővárosi, meg a megyénkben megjelenő krajcárosokat, vajjon irnak-e és mily módon irnak erről az üdvös intézményről. Hát bizony vagy egyáltalán meg se emlékeztek, vagy a leghidegebben irtak róla, vagy éppenséggel az imént jellemzett szellemben pertraktáltak azt. Mert úgyvelnek ők, a kis gonoszok nagyon, nehogy valami olyat „kiszervek-szenek”, ami népszerűtlen, mi miatt a lap kelendősége szenvedne. No kérem, ez nem tisztességes munka! Az ilyen üdvös dologgal szemben a hivatása magaslatán álló sajtónak nem így kell viselkednie, mint a krajcárosok cselekszik, hanem épp ellenkezőleg ismertetni azt, buzdítani az intézmény keretébe való belépésre stb. Igen ám, csak hogy minél több két fillér a fő! Isten ments

is, hogy jöjjenek el, győződjenek meg saját szemikkel, hogy mily szeretetteljes gondozásban részesítenek azok a szegénysorsú iskolai növendékek, az ingyen konyha áldást és meletet árasztó falai között.

Mindaz, amit ott látni és tapasztalni fognak, bizonyára megfogja őket győzni arról, hogy a mai társadalmi rend mellett is van út és mód arra, hogy szegényebb sorsú embertársain segítsen a társadalom és látni fogják azt, hogy ha megbecsüljük egymást, nem igaz és nem lehet az, hogy a magyar „úr” ellensége legyen a magyar „parasztnak” és víszont.

HIREK.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zubek József okl. tanítót a nagyreti tanyai iskolához nevezte ki. Az eddig itt működő Mészáros Anna tanítónőt pedig, miután gazdasági tanítónővé nevezetett ki, a városba helyezte be.

— **Gyónás.** A polgári és elemi iskolák tanulói a hét folyamán végeztek, az iparos tanoncok pedig a jövő hét folyamán végzik a karácsonyi szt. gyónást.

— **Szűkkeblőség.** Valószínűleg a mostani kormány garaszkodó politikája az oka annak is, hogy a község által felállított 11 tanyai iskolához majd csak 1904-905. tanévben fog tanítót kinevezni. A község áldozatától nem riad vissza, hogy a kulturának áldozzon s csodálatos jelenség, hogy az állam, melynek szerződésből folyó kötelessége az iskolák tovább fejlesztése, egyaránt nem törődik a csongrádi iskolai dolgokkal. Ezt a szűkkeblőséget Csongrád az államtól nem érdemelte meg.

— **A Budapest-Csongrád közötti csatorna.** A kereskedelemügyi miniszteriumban komolyan dolgoznak a csatorna tervén. S ha a miniszterium nem lenne képes megalkotni Magyarország kereskedelmének újjáalakítását célzó nagy tervét, akkor egy francia és angol konzorcium hajlandó lenne a Budapest-Csongrád között építendő Duna-Tisza csatorna megteremtésére. Egy másik ajánlat is van a csatorna építésére vonatkozólag s ez a Budapesti Hitelbank ajánlata. A csatorna méretei, tervrajzok általában elkészítvék, most már csak a komoly tettek következhetnek.

— **Gyűlés.** A csongrádi általános ipartestület február hó 2-án a községi közgyűlési teremben évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlési tárgysorozat egyik kiemelendő tárgya az ipartestület házában egy új építkezés. A közgyűlés lefolyását annak idején ismertetni fogjuk.

népszerűtlen hírokat pengetni, mert akkor kevésbé a lappéldányokért befolyó baksis!

Egy szó, mint száz: erkölcsiség és polgári erény legyen az a kettős jelszó, mit minden ujság magáénak valljon!

Sok és teljesíthetetlen talán az, amit az időszaki sajtótól kívánunk? Van ideje rá, hogy valósítsa, hisz az év minden napján szól olvasóihoz. Ossza be! Ragadja meg az élet forgatagában időnként kínálkozó alkalmat, mihez bármily rövid, de maradandó, becses hatású elmélkedést fűzhet.

Az eddigiekben a két filléres sajtó létjogosultságáról, a helyes irányú hirlapirodalom kiváló fontosságáról, nemes céljai, nagy földadatairól irtam. Most pedig vizsgálatom tárgyává teszem tüzetesen, vajjon mennyiben közelítik meg, vagy egyáltalán megközelítik-e a néptünk kezeihez eljutó krajcáros ujságok azt az eszményt, mit magunkban a „jól szerkesztett” ujságról megalkottunk? E végből tőlem telhető körültekintéssel minden oldalról szigorú bírálat alá veszem a két filléres sajtó termékeket. Így fogjuk látni a maga nagyságában az ellentétet, mely a rendes hirlap és a „kis rendetlen” krajcáros közt fennáll.

Amilyen a hirlapíró, olyan az ujság, harmadszor hangoztatom ezt! Már pedig ezeknek a krajcárosoknak az írói bizonyos számú kivétellel az igazi győnye legények, kik csak egy irányban következtetnek, abban, hogy következtetésen arcul verdesik a jó izlést és tisztességet! Gyarló sajtómunkások pongyola munkájának hitvány a gyümölcse is. És hogy szemétirodalmuknak mégis van kelendősége, népszerűsége, mire különben bármi áron, minden úton-módon törekszenek, azt leginkább annak köszönhetik, mert a nemtelen emberi szenvedélyeknek hizelegnek, tömjé-

— **Gazdasági előadások.** Az elemi iskolai tanterület mint eddig, úgy most is gazdasági előadásokat fog rendezni a központi iskolánál. A tanulságos előadásoknak mindig nagyszámú hallgatói szoktak lenni s hisszük, hogy az idén az érdeklődés még inkább fokozódni fog. Az első előadás ma délután 3 órakor lesz. Előadó: Csollány Dezső gazdasági szaktanár.

— **Bálak.** A Csongrádi Műkedvelő és Daloskör folyó hó 31-én az építendő népszínház javára táncestélyt rendez, az Otthon szálloda dísztermében. — Február hó 6-án pedig a csongrádi kereskedő ifjúság a kaszinó termében zártkörű jótékony célú bálát rendez. A tisztajóvedelem az izr. nőgyelet javára fog fordítani.

— **Jótékonyág.** A Csongrád és Vidéki takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy szegénysorsú, jó magaviseletű tanulók között 30 pár csizmát oszt ki. A humánus eljárás magamagát dícséri s kívánatos, hogy más testületek is kövessék a nemes példát.

— **Tanítói sorsjegy.** Bagossy József nagykereskedő, mivel a nyakára küldik, mellékesen kénytelen sorsjegyekkel is foglalkozni. Legutóbb Málesi Tóth Józsefné tanyai asszony vett nála egy tanítói sorsjegyet, melyet a megejtett húzáson 200 koronával húztak ki. Szerencsés sorsjegyet, úgy látszik, Bagossy Józsefnél lehet kapni.

— **Öregsünk.** A kilenvenes években még délceg, nyalka legények, kik tele voltak szebbnél szebb álmokkal a jövő iránt, ma már bizony kezdenek az öreg emberek sorába lépni. Akik akkor rukkoltak be katonákhoz, bizony már nekiöregedtek, eltelve rajtok a 10—12 esztendő, honvéd sorba kerültek vagy a népfelkelők kényerét eszik megint, mint akkor, midőn katonák lettek. Némi különbség van csupán: a haj fehér vagy hiányzik, egy-két foggal kevesebb, négy-öt gyerekkel több és több efféle. Bizony az idő eljárt; Szépbajuszú Sándor? Hát ilyen is volt valamikor? Vagy igen; csak hogy már ő is bölcsődalt zeng: Csicsij baba, tente baba, tente! Hja, öregsünk, öregsünk!

— **Tűz.** F. hó 21-én a keresztény fogyasztási szövetkezet pincehelyiségében tűz ütött ki, melyet azonban az üzletvezető és a gyorsan kivont tűzoltóság, nagyobb veszélyt elhárítva, sikeresen eloltott.

— **Ebmarás Csanyteleken.** Forgó Imre csanyteleki gazdát a saját kutyája megmarta s mivel Cseuz Imre állatorvos a lebunkózott kutyát veszettnek találta, ennek folytán a megmárt embert fölszállították a Hőgyes-féle intézetbe. Közben kiderült, hogy a kutya három disznót is megmárt, melyeket az előjáróság lebunkóztatott.

neznek, az indulatok, a szenvedély feltüzelésével izgatják az éretlen tömeget.

Bizonyítom, mily nagy befolyással van az ujság az ember egész belső világára. A rossz lap olyan, mint a lassan ható mérge, mely észrevétlenül ront meg szívet lelkét. A krajcárosokra pedig ugyancsak ráillik a „rossz” jelző. Tisztelet a — sajnos — kevés kivételnek! Ezek a lapok nem kimélnek senkit és semmit. Rágalmaznak kegyetlenül, sárba tiporják a liliomot, föltárnak minden erkölcsi nyomort, leírják minden gyilkosságot, kiszineznek minden becselenséget, kivétköztenek minden tisztességet, sárral dobálják azt, hazudnak vakmerően és szemtelenül. Találón nevezte egy édesen író publicistánk „szennyirodalomnak”. Valóságos fürtelem, amit ezek a lapok művelnek! A bünt üldözni mindenesetre hivatása a sajtónak, de bemocskolja hivatását az a sajtószerv, mely hajtvadászatot rendez minden ocsmányság után és kitálatja azt összes piszkos részleteivel. Minden számuk tele van nemi kihágások és büntettek oly részletes leírásával, hogy olvasásukkor a felnőtt embert is utálat fogja el. A kis „rikkansok” (újfoglalom!) fülünkbe kiáltozzák a közlemények megbotránlyokoztató címeit, különben a lap élén ökölnyi betűkkel olvashatók ezek, s látnunk kell, hogy serdülő fiúk és lányok is mohón kapnak az „érdekes” tartalmú lap után. A mindenfelé megdöbbenően fölbujrázó erkölcselenség, az egyre szaporodó perverz nemi ösztönű egyének nagyszáma a közerkölcsiségnek távolról sem okoznak akkora kárt, mint az egyes bűnesetek kiszínezésében és mesterséges fölfújásban egymást tullicitáló krajcárosok. Teszik pedig mindezt azért, hogy keljen a lap, tehát hogy pénzt csináljanak.

(Folyt. köv.)

— **A hazard kártyajáték ellen** Tasnády Imre főszolgabíró mint értesültünk a legszigorúbb megtorló intézkedéseket kívánja foganatosítani. Mert a múlt héten személyesen jelent meg a kártyások közt. És nemcsak lefoglalta a „bank”-ban talált 50—60 koronát, hanem a játékban résztvevőket neveit is feljegyezte. Dicsérik erélyes fellépéséért a főszolgabírót. És reméljük, hogy ha kímélet nélkül és kitartóan fogja a rendőrség üldözni a már annyi kárt okozott játékok és személyválogatás nélkül megindítja a résztvevők ellen a büntető eljárást, egyszersmind intézkedik az iránt is, hogy amennyiben az illetők között köztisztviselők is lesznek, hogy azok ellen a fegyelmi eljárás is folyamatba tétessék, előbb-utóbb megszűnik a törvény által tiltott veszedelmes játék.

— **Elvi határozat.** A Kuria egy testi fenyték ügyben a következőleg határozott. Tausz Leontin sárkányi tanítónő egy tanuló, mivel leckéjét nem tudta, megverte. A sérülés 8 napon túl gyógyult meg. A járásbíró, hová a gyermek szülője vitte az ügyet, felmentette a tanítónőt, azon indokból, hogy a tanítónőnek a testi fenyték alkalmazása megengedett. A törvényszék helybenhagyta a járásbíró ítéletét. A Kuria azonban másként ítélte. Kimondotta ugyanis, hogy a tanítónőnek csak az esetben van joga testi fenytéket alkalmazni, ha a tanítvány magaviselete kényszeríti arra, de nincs joga akkor, ha a tanuló leckéjét nem tudja. El is ítélte a tanítónőt 15 korona pénzbüntetésre.

CSARNOK.

Kellett nekem fizetési pótlék!

Jóleső álom lep meg: nyújtózkodom, alszom. Álmain szép, verőfényes vidékre szállanak velem s boldoggá, megelégedetté tesznek végtére — álomban.

Azt álmodom, hogy megjött a fizetési pótlékom. Ez ugyan nem ujság, mert annyi időn keresztül már sokszor álmodtam vele. Az álom pedig maradt álom. A szép remények szerte foszlottak. Most azonban ismét kísérleteztem velem.

Úrnak, nagy úrnak tett meg, aki nem gyalog, hanem fogaton jár, már t. i. a pótlékból. A rosita-szivart meggyűlöltöm s helyette Tisza-szivart szívok és büszkén mosolygok fizetési pótlékalan tisztviselő társaimon, akik irigy, sanda szemmel tekintenek reám.

Már ez ezután így lesz, bárhogy pöffeszkedek is, tisztelt atyámfiai az Urban. Én úr vagyok, mert pénzem van s ha van, adhatom is azt, aki vagyok: az urat. Puntkum. Tegyetek róla, ha tudtok. Nézd csak!

... Hatalmas csöngetés hallatszott. Kiszólok:

— Ki az?

— A postás.

Nem rossz, a postás, siettem ajtót nyitni rögtön.

— Ászolgája! Tessék!

És átadja a Csongrádi Ujság múlt vasárnapi számát.

— Köszönöm. Alászolgája!

— Kérem alásan... azaz... igen... benne van

— az ujságban... megjött tekintetes úrnak a fizetési pótléka: 400 korona, igen, szoval négyszáz korona: siettem az örömhirt meghozni, hogy az elmaradt borralót, hát izé, tetszik tudni, én is abból élek, hogy megkaphassam.

— Jól van, köszönöm; majd ha kiviszem az adóhivatalból, akkor fizetek. Isten áldja!

— De nem addig van a'. — Hangzik kívülről egy borizús torok, a Retkes csizmadia torka, akit holmi cipők erányában, csak a fizetési pótlékkal bírtam némileg porázon tartani.

— Ki köll azt venni ma d. e. 10 óráig, mert azontúl nem fizet a Kabók tárnok úr, azt írja az ujság, ehun-e!

— No csak várjunk egy pár napot Retkes uram, majd rendbehozzuk a dolgot valahogy.

— Egy félórát sem, tisztelt úr! — szólal meg kívül a szabóm s vele zsbong a borbély, a kenyeresasszony, a vasalónő, a vendéglős, honnan a kosztot hordatom, a fő-és alpineér és még egy sereg tudj' Isten mitéle népség.

No, hiszen szépen vagyunk.

— De honnan a csodából szagulhatták meg, hogy megjött a pótlékom, mikor én is csak most tudtam meg az ujságból, — fakadtam ki türelmemből kifogyva.

— Mi is onnan tudtuk meg! — kiabálta a gyűlevész tömeg össze-vissza. — Hanem most már kifélé, vége föl a pénzt az úr, osztán kinek mi jár, fizesse ki és addig van.

Láttam, hogy szép szó mit se használ, előkerestem az éjjelről megmaradt pénzemet, összesen 1 koronát s küldtem a postást bélyegért.

— Ez nem elég uram, — jegyezte meg a jólelkű ember, — még 26 fillér kívántatódik.

— De nincs. — És kezdtem örülni, hogy megszabadulok tőlük.

— De van, kiáltja a csizmadia, itt van, tessék szív- és észtolmácsok hóhordozója, fusson a bélyegért, hadd vegye föl a tekintetes úr az általunk is régvárt pótlékat. Csak lássuk a színét...

... Denique, felvettem a pótlékat, ott volt körülöttem minden, de minden hitelezőm, valószínűleg ismervén természetemet, lefűleltek s el sem cseriztek addig, míg csak a pénzből ki nem forgattak.

És sajnos, nem jutott mindegyiknek. Ezek után pöröltek kegyetlenül, hogy becsaptam őket, mert nem fizettem meg az ígért tartozást.

Még ők vannak becsapva! Csak legalább mulathattam volna belőle egy kicsit. De semmit, ez borzasztó.

Hanem ha megcsiphetem a Csongrádi Ujság friss pletykahordóját, amiért kitéte a fizetési pótlékhistoriát az ujságba, mondom, ha megcsiphetem, hát — tudom nem köszöni meg.

Kirabolatott a pénzből, mielőtt pénzem lett volna. Némely ember soká tanulja meg azt, hogy mikor szabad igazat írni!

Hát kellett nekem fizetési pótlék?

Persze hogy nem.

Csa-Pó!

Társszerkesztők:

BLÁZSIK MIHÁLY ÉS SÁGHY MIHÁLY.

Kiadók és laptulajdonosok: **BOZÓ ÉS JUSTIN.**

Bozó és Justin könyvnyomdája.

BOZÓ ÉS JUSTIN
KÖNYVNYOMDÁJA
CSONGRÁD.

— Ajánlkozik minden a könyvnyomdászati körébe vágó munkák elkészítésére, melyeket olcsó árakért izléses és finom kivitelben pontosan és teljes megelégedésre szállit. —

Vidéki rendelések pontosan teljesítetnek.

Egy jó családból való ügyes fiú divatárú üzletbe tanulónak felvétetik. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal készséggel nyujt.

Kiadó lakás.

A Szarvas-utca 6. szám alatt lévő három szobás lakás, a hozzátartozó melléképületekkel együtt, folyó évi április hó 24-től kezdve hasznosbérbe kiadó. Értekezni lehet Szakál Mátyás tulajdonossal.

Meghívó

a Csongrád és Vidéki takarékpénztár részvénytársaság 1904 évi február hó 2-án délután 2 órakor Csongrádon, az intézet hivatalos helyiségében (Csemegi Antal úr házában) tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.
2. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése; zárszámadások előterjesztése, tisztajövedelem felosztása iránti határozathozatal.
3. Elnök, igazgató, aligazgató és öt igazgatósági tag választása.
4. Bagi Rozália-féle háztelek megvételének bejelentése.
5. Az alapszabályok értelmében előterjesztett indítványok.

A közgyűlésen szavazati jogukat csak azon részvényesek gyakorolhatják, kik az alapszabályok 30. §-a értelmében igazolványaikat a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet hivatalos helyiségében átvették.

Csongrád, 1904 január 12.

Szarka Mihály sk.
elnök.

Magas jutalékkal felvétetnek

bármily állású megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletítésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest.

DREZDAI MOTORGYÁR R.-T.

(ezelőtt Hille) fióktelepe és műhelye:

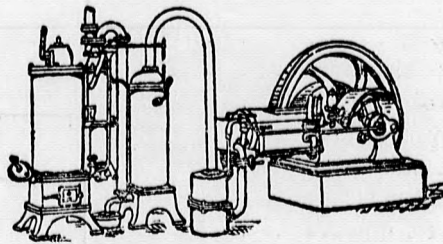
GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Teréz-körut 41.

(Telefon 12—91.)

Ajánljuk az elismert legjobb, legtökéletesebb, legtartósabb gyártású drezdai benzin-motorokat, lokomobilokat és széngáz-fejlesztős (generatoros) motorokat.

Legegyszerűbb kezelés!

64 kiténtetés.

Legolcsóbb üzem! 8 állami érem!

8000 gép a legteljesebb megelégedésre szállitva.

Malomüzemre, darálásra, takarmánykamrákba, tejgazdaságoknak, fagyáshoz, vízemelésre, csépléshez és minden más gazdasági és ipari munkához a legjobb üzemelő.

A drezdai motorok minden versenyvizsgálaton és kiállításon a legelső díjakkal lettek kiténtetve.

Kedvező fizetési feltételek!! Legmesszebb menő jótállás!!

Uj! Budapesten főműhelyt rendeztünk be **Uj!**
drezdai művezetővel és szerelőkkel.

Csongrad és Vidéki Takarékpénztár Részvénytársaság az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn XII. évi zármérlegünk kapcsán jelentésünket megfelelő elbírálás céljából beterjeszteni szerencsénk van, örömmel említjük meg, hogy bár a gazdasági viszonyok nem voltak a legkedvezőbbek, az ipar és kereskedelem a szokott élénkséget nem érte el, mindazonáltal betéteink fokozódott emelkedése folytán a hitelügyek állandó kielégítést nyertek és a visszszámítolási terhünk annyira megapadt, hogy a betétek felhasználásán túl alaptőkénk és tartalékalapunk majdnem elégséges volt a fokozódott kölcsönök kielégítésére.

Meggyőződésünk szerint ezen biztos alap és szolid eljárásunk és kezelésünknek tulajdonítható, hogy az Osztrák-Magyar bank figyelmét is felkeltette intézetünknek biztos alapokra fektetett kezelése és megajándékozott bennünket azon bizalmával, hogy intézetünket „mellékhelyként” jelölte ki, melyet az igazgatóság köszönettel fogadott, mert ezáltal az anyagi előnyökön kívül bizalmi összeköttetésbe lépett a magyar hitelügyeket elsősorban kielégíteni hivatott Osztrák-Magyar bankkal és azért készségesen tett eleget a bankszabályokban gyökerező azon kívánalmának, hogy 20.000 korona névértékű kisbirtokosok országos földhitelintézeti 5% -ot jövedelmező záloglevelet helyeztünk letébe óvadékképen.

Egyebekben a jelentésünkben kifejtettek igazolásául szolgáljanak a zármérlegünkben kitüntetett adatok s midőn azok elbírálása által reméljük, hogy önérzetes büszkeséggel tekinthetünk a jelen évben is kifejtett tevékenységünk és minden irányban gyakorlott körültekintésünk eredményére, tisztelettel hozzuk még a tisztelt közgyűlés tudomására, hogy a „Magyarországi pénzügyintézetek országos szövetségébe” intézetünk nevében

beléptünk és pedig inkább a közérdek előmozdítása céljából, hogy azon intézetek, melyeknek szükségük van a fentebb jelzett egyesület támogatására, részvételünk által azt elérhessék. Az 1903 évben elért 22039 korona 82 fillér tiszta jövedelmet a következőképp javasoljuk felosztani:

Osztalék 500 drb részvény után á 16 K	8000 K — f
Igazgatónak alapszabályszerű jutalék	1022 K 40 f
Aligazgatónak	511 K 20 f
Tisztségnek	852 K — f
Tartalék alapnak:	
alapszabály szerint 5% o	2550 K — f
„ 25% o	4260 K — f
alapszabályon felül	4000 K 10 f 10810 K 10 f
Jutalomdíj a szolgának	50 K — f
Jótekmény ezéla	150 K — f
Nyeremény átvitel 1904 évre	644 K 12 f
Összesen	22039 K 82 f

Alapszabályaink értelmében Szarka Mihály elnök, Eszes Mátvás igazgató, Rosenberg Ede aligazgató és Csemegi Antal, Forgó Gergely, Forgó G. Pál, Kókai Ferenc és Szöke Pál igazgatósági tagok megbízatása lejárt, kérjük a t. közgyűlést, hogy ezen urak helyeit belátásuk szerint betölteni sziveskedjenek.

Végül kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy úgy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság és tisztségnek a felmentvényt a szokásos óvások fentartása mellett megadni méltóztassék.

Csongrad, 1904 január 10.

Az igazgatóság.

Mérleg számla 1903 december 31.

Főkönyvi lapszám	Vagy on	Korona érték		Főkönyvi lapszám	Te her	Korona érték		
		K	f			K	f	
94	Pénztár készlet			2	Alaptőke	100000		
99	Váltótárca	891723	07	103	Tartalék alap*	51012		
106	Jelzálog kötvény	303259		92	Becsleési alap	639	37	
97	Kötvény	84292		113	Betét állomány	947034	60	
114	Értékpapir állomány (200 drb kisbirtokosok orsz. földhitelintézeti záloglevél á 102 K 75 f).	20550		89	II. betéti csoport	44836	92	
			1299824	07	105	Hitelezők folyó sz. egyenlege	1101	91
				98	Visszszámított váltók	158130		
				37	Jótekményeél		173	
				42	Jutalék	64	45	
				87	Osztalék	32		
				86	Átmeneti kamatok egyenlege		15265	
				81	Átírási illeték		15	
				104	Jelenléti díjak		610	
					Tisztajövedelem:			
					1902 évről áthozva	1177	90	
					1903 évre	22039	82	
							23217	
							72	
					* Tartalék alap 1903 december 31-én 63000 K-ra emelkedett.			
			1342132	91			1342132	
							91	

Eredmény számla 1903 december 31.

Főkönyvi lapszám	Veszteség	Korona érték		Főkönyvi lapszám	Nyereség	Korona érték	
		K	f			K	f
114	Visszszámított váltó kamat	9206	19	32	Nyeremény áthozat 1902 évről		1177
96	Betétek folyó és tőkésített kamatai	40851	39	91	Átírási díj	36	
102	II. betéti csoport tőkésített kamatai	1491	62	107	Nyomatvány	54	80
95	Házber	500		101	Váltó kamat	60893	02
90	Intézeti költség	1323	74	88	Kötvény kamat	23948	46
100	Tisztség fizetés	5548	06	111	Késedelmi kamat	2674	26
108	Jelenléti díjak:			110	Telepdíj	4849	98
104	igazgatósági 900 K			112	Értékpapir kamat	236	11
	felügyelő bizottsági 750 „						92601
	napibiztosi 323 „	1973					83
93	Állami és városi adók	5524	52				
82	Betéti kamatadó	4234	29				
	Tisztajövedelem:						
	1902 évről áthozva	1177	90				
	1903 évre	22039	82				
			93870	53			93870
							53

Kelt Csongrádon, 1903 évi december 31-én.

CSONGRÁD ÉS VIDÉKI TAKARÉKPÉNZTÁR

Kraxner Dezső sk.
pénztárnok.

Rosenberg Ede sk.
aligazgató.

Eszes Mátvás sk.
igazgató.

Borbás Sándor sk.
főkönyvelő.
Mészáros Ede sk.
könyvelő.

Jelen mérleg- és eredmény számlát a fő- és segédkönyvekkel és leltárakkal összehasonlítottuk és minden tételét helyesnek találtuk.
Kelt Csongrádon, 1904 január hó 12-én.

Tary János sk.
fel. biz. tag.

Bagossy József sk.
fel. biz. tag.

Söhly Gyula sk.
fel. biz. elnök.

Váradi Jakab sk.
fel. biz. tag.